

Skolhusinvigning i Vänersborg.

Vänersborgs ny folkskolehus invigdes d. 13 sept. i närvaro af en så stor människomassa, som kunde rymmas i trappuppgångarna samt de till dem angränsande korridorer och skolrum. Talarestolen var nämligen uppställd i andra våningens vestibul midt framför trappuppgången.

Den högtidliga akten inleddes med afsjungandet af ps. 268: 1, 3. Efter ännu en »hymn» lämnade skolstyrelsens ordförande kyrkoherden C. T. Hellgren en utförlig historik öfver folkskoleväsendet i Vänersborg under de tre sista decennierna samt i synnerhet öfver tillkomsten af den nya skolhusbyggnaden.

Omkring 30 år ha förflutit, sedan den numera »gamla folkskolan» invigdes för att inrymma tills närvarande tidpunkt stadens både folk- och småskoleafdelningar. Anskaffandet af den lokalen var nog förenadt med betydande ansträngningar, och sannerligen var den för sin tid storartad. Men utvecklingen har gått framåt på alla områden och icke minst hvad beträffar folkskolan. Icke blott de större kraf på bekvämlighet för både lärare och barn, som i våra dagar med rätta göra sig gällande, har betingat ännu en skolbyggnad. Framför allt ett betydligt större barnantal har nödvändiggjort uppförandet af det nya skolhuset. Då stadens invånareantal 1869 uppgick till omkring 4,700 och skolpliktiga barn till omkring 700, hafva dessa båda tal nu stigit till omkring 6,400 invånare och 1,000 skolpliktiga barn, och föräldret läsår undervisades i folk- och småskolan sammanlagt mer än 800 barn.

Behovet af ett nytt folkskolehus hade insetts af talaren redan, då han för 11 år sedan såsom kyrkoherde tog ledningen af stadens folkskoleväsende om hand. Så småningom kunde denna plan realiseras. År 1893 väcktes å kyrkostämman förslag om nya skollokaler, en kommitté tillsattes för utarbetande af förslag, och ett sådant antogs af kyrkostämman den 15 jan. 1896 både beträffande inköp af tomt och uppförandet af nytt skolhus. Sedan församlingen så erhållit tillstånd att för ändamålet få upptaga ett amorteringslån å 50,000 kr., tillsattes i dec. sistnämnda år en byggnadskommitté, och uppförandet började påföljande år.

Efter denna historik uppstämde lärare och barn: »Upp bröder kring bildningens fana», samt: »Hvilka fröjdefulla dagar», hvarpå följde själfva invigningsstalet, äfven det af kyrkoherde Hellgren.

Med utgångspunkt från Mark. 10: 14: »Låten barnen komma till mig» etc., utvecklade talaren i ett högstämmt och formfulländadt anförande uppfostrans och undervisningens vikt, därvid läggande både fostrare och barn viktiga lärdomar på hjärtat. Till sist riktades några förmanande ord till barnen, och därpå uppstämde följande för tillfället affattade sång, af hvilken första strofen afsjöngs af lärarepersonalen och den senare af barnen.

Här i ljusa salar skola
våra små församla sig,
sig i ljusets skatter sola,
ledas fram på fridens stig,
läras, manas sinnet smycka
uti sedlighetens skrud.
Vinkar icke så den lycka,
främjas så ej lif i Gud?

*

O, mitt hjärta, skolan ära,
öppna dig och lifligt känn,
hvad som här vår själ skall nära
kunskap, bön till barnens vän!
Strålar falla från det höga,
dimman skingrar sig och flyr
från vår andes öppna öga,
härlig morgon för oss gryr.

Nu följde psalmen 500: 7, gemensamt afsjungen af församlingen, och slutligen uppstämde barnen: »Jag vet, hvar jag min styrka har», samt: »Vårt land», hvarest den högtidliga akten var till ända.

Bland de närvarande märktes landshöfdingskan fru Fr. Lothigius, borgmästaren G. Sandberg, stadsfullmäktiges ordförande, regementsläkaren d:r Karl Bylund, medlemmar af kyrko- och skolrådet samt byggnadskommittéerna.

*

Det nya skolhuset, som är uppfördt af byggmästaren Svante Johansson från Väneråsaka efter ritning af stadsingenjören Lindberg till ett pris af 45,900 kr., är beläget särdeles vackert å den s. k. Skräcklan vid Vänerån med hänförande utsikt öfver sjön och de skogklädda Dalbobergen å ena sidan samt åt Halleberg å den motsatta. Det är uppfördt i tvenne våningar med 4 ljusa och rymliga lärosalar i hvarje. Hårtill komma 4 salar i källarvåningen, närmast afsedda såsom slöjdlokaler, förste lärarens expeditjonsrum i första våningen, ett större allmänt kollegierum i andra våningen samt 4 större vindsrum, hvilkas ändamål ännu ej bestämts.

Såsom förste lärare för stadens folkskolor tjänstgör fortfarande Gustaf Nyblom.

Litteratur.

Exempelsamling i räkning för folkskolan af J. O. Laurin, G. Fridlund och G. Winberg. Första, andra, tredje och fjärde årskurserna. Malmö 1898 och 1899. Pris 25 öre för häfte.

Denna exempelsamling, hvars första häfte utkom på hösten föregående år, föreligger nu fullbordad i fyra häften, hvardera omfattande en årskurs. Ämnets fördelning på de fyra skolåren har skett i öfverensstämmelse med normalplanens anvisningar.

För att en öfningsbok i räknekonsten skall anses god och således främja så väl räkningens materiella mål — att bibringa lärjungarne skicklighet och färdighet att lösa i det dagliga lifvet förekommande praktiska uppgifter — som dess formella — utbildandet af lärjungarnes förståndsformögenheter — fordras, att den är så planlagd, att ämnet alltigenom noga ansluter sig till det praktiska lifvets olika sidor inom det område, som begränsas af lärjungarnes uppfattningsförmåga, och att den därjämte så framställer ämnet, att det föregående alltid grundlägger, förbereder och förer till det efterföljande medelst en genetisk följd af uppgifter. I denna exempelsamling synas dessa grundsatser vara konsekvent och med framgång genomförda.

Sakexemplen äro synnerligen lyckligt valda och af ett mångsidigt innehåll, dock i enlighet med nyssnämnda grundsats tagna endast från sådana praktiska områden, med hvilka barnen kunna förutsättas vara någorlunda bekanta.

Den i praktiska lifvet så viktiga snabbräkningen, hvilken en och annan räkneboks författare, tillhörande den senare tiden, tyckes vilja underskatta genom att blott ytterst sparsamt upptaga rena sifferexempel, hafva författarne till här ifrågasvarande exempelsamling tillgodosett på ett fullt tillfredsställande sätt, i ty att en riklig mängd af sådana exempel på behöriga ställen intagits.

Blott få definitioner och regler förekomma. De upptagna äro kort och skarpt men likväl lättfattligt formulerade.

En brist är enligt anmälares åsikt, att icke författarne satt rubriker dels öfver de särskilda momenten i hvarje räkneseffekt, dels öfver de i grupper indelade sakexemplen. Dyliga rubriker hade varit till mycket gagn, därigenom att man snabbt och lätt kunnat erhålla en öfverblick af det innehåll, man haft för ögonen.

Hänvisande till hvad som rörande första häftet yttrades i n:r 47 af denna tidning för förra året, vill anmälares om exempel-samlingen i dess helhet framhålla, att den är efter en metodiskt riktig plan med sorgfällighet utarbetad och skall kunna blifva till stort gagn vid undervisningen i de skolor, där den kommer att användas.

C. J. G.

Sveriges allm. folkskolläreförening.

Örebro skolförening har till ledamöter i centralstyrelsen valt E. Hammarlund, J. J. Dalström och Anna Lessel i Göteborg och till revisor Alfr. Fridén i Örebro.

Frågan om tobaksbruket bland minderåriga inleddes af hr Linder. Föreningen uttalade:

att läraren vid sin undervisning bör begagna hvarje tillfälle att påpeka tobaksbrukets skadliga följder; vid föräldramöten och enskilda samtal med föräldrar och målsmän verka för en opinion mot tobaksbruket bland minderåriga; att populära uppsatser, som belysa ämnet, må utgifvas och spridas, samt slutligen, att i en blifvande upplaga af folkskolans läsebok en dylik uppsats helst i berättelseform må intagas, äfvensom att i civillagen må inryckas förbud för minderårig att köpa eller bruka tobak, och att hvar och en må beifra öfverträdelse häremot.

Askers kretsförening har till ledamöter i centralstyrelsen utsett hr E. Hammarlund, J. J. Dalström och J. Johansson, Göteborg. Till revisor utsågs hr A. G. Wihlander, Stockholm.

Därefter förekom frågan om tobaksbruket bland minderåriga.

Följande uttalande gjordes: